

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **I. K. K.**, bývajúceho v B. proti žalovanému **O., Ľ.**, o ochranu osobnosti, vedenej na Okresnom súde Bardejov pod sp.zn. 10 C 267/2000, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 26. februára 2010 sp.zn. 15 Co 24/2010, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Prešove z 26. februára 2010 sp.zn. 15 Co 24/2010 a uznesenie Okresného súdu Bardejov z 21. decembra 2009 č.k. 10 C 267/2000-230 a vec vracia Okresnému súde Bardejov na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bardejov uznesením z 21. decembra 2009 č.k. 10 C 267/2000-230 zrušil uznesenie Okresného súdu Bardejov z 25. augusta 2009, č.k. 10 C 267/2000-225 vo výroku, ktorým bol žalobcovi ustanovený zástupca z radov advokátov JUDr. J. K., advokát so sídlom B. na zastupovanie v dovolacom konaní. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že uznesením Okresného súdu Bardejov z 25. augusta 2009, č.k. 10 C 267/2000-225 postupom podľa § 30 O.s.p. v spojení s § 241 ods. 1 O.s.p. náhodným výberom zo zoznamu advokátov ustanovil žalobcovi zástupcu z radov advokátov. Proti uvedenému uzneseniu podal advokát v zákonnej lehote odvolanie, ktoré odôvodnil tým, že v uplynulých rokoch bol členom voleného orgánu žalovaného (podpredsedom kontrolnej komisie) v zmysle stanov žalovaného a rozhodnutia členskej schôdze. Ďalej uviedol, že ako člen družstva žalovaného s ním sporadicky spolupracuje pri vydávaní usmernení a rozhodnutí najmä pri činnosti členskej samosprávy žalovaného. Z uvedeného dôvodu súd napadnuté uznesenie postupom podľa § 210a O.s.p. zrušil v celom rozsahu a vyslovil, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude žalobcovi ustanovený iný zástupca z radov advokátov.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Prešove uznesením z 26. februára 2010 sp.zn. 15 Co 24/2010 prvostupňové rozhodnutie potvrdil. Uviedol, že súd prvého stupňa správne posúdil okolnosti, ktoré uviedol ustanovený zástupca.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca a uviedol, že nevidí dôvod, prečo ho advokát nechce v tomto konaní zastupovať. Dôvody uvedené advokátom podľa žalobcu neobstoja.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolania podal účastník konania - subjekt oprávnený podať dovolanie, pristúpil k posúdeniu, či sú v dovolacom konaní splnené procesné predpoklady preskúmania dovolaniami napadnutých rozhodnutí.

V zmysle § 241 ods. 1 O.s.p. musí byť dovolateľ zastúpený advokátom, pokiaľ nemá právnické vzdelanie buď sám, alebo jeho zamestnanec (člen), ktorý za neho koná.

Uvedené ustanovenie zakotvuje osobitnú podmienku dovolacieho konania; ak táto podmienka nie je splnená, dovolací súd nemôže preskúmať dovolaním napadnuté rozhodnutie.

Z dôvodov, ktoré so zreteľom na okolnosti danej veci vyplývajú z potreby vyriešiť najprv otázku splnenia osobitnej podmienky dovolacieho konania (povinného zastúpenia dovolateľa bez právnického vzdelania v zmysle § 241 ods. 1 O.s.p.), skúmal dovolací súd najskôr to, či je procesne prípustné dovolanie navrhovateľa proti uzneseniu Krajského súdu v Prešove z 26. februára 2010 sp. zn. 15 Co 24/2010, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o zrušení uznesenia, ktorým bol žalobcovi ustanovený zástupca z radov advokátov. I keď dovolateľ nie je zastúpený advokátom a nemá právnické vzdelanie (§ 241 ods. 1, veta druhá O.s.p.), povaha napadnutého rozhodnutia (výroku) vylučuje, aby v prípade tohto dovolania bolo možné nedostatok podmienky povinného zastúpenia považovať za dôvod pre zastavenie konania. V situácii, kedy predmetom dovolacieho prieskumu má byť rozhodnutie, ktorým bolo zrušené rozhodnutie o vyhovení žiadosti účastníka o ustanovenie zástupcu z radov advokátov, by trvanie na splnení podmienky povinného zastúpenia viedlo k popretiu vlastného cieľa, ktorý sledoval účastník konania podaním tejto žiadosti.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ (§ 239 ods. 1 písm. b/ O.s.p.), alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm. a/ O.s.p.), alebo ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na poklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm. b/ O.s.p.), alebo ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm. c/ O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa o zrušení rozhodnutia o ustanovení zástupcu z radov advokátov. Keďže dovolaním napadnuté potvrdzujúce uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených v § 239 ods. 1, 2 O.s.p. je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa citovaného zákonného ustanovenia nepripúšťa.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní, postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou vymenovanou v § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré môžu začať len na návrh,

prípade rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Existenciu väd v zmysle § 237 písm. a/ až e/, g/ však dovolací súd nezistil.

Z ustanovenia § 237 písm. f/ O.s.p. vyplýva, že dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa odňala možnosť konať pred súdom.

Odňatím možnosti konať pred súdom je taký postup súdu, ktorým sa účastníkovi odníma možnosť realizovať tie procesné práva, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Zo spisu je zrejmé, že žalobcovi bol uznesením Okresného súdu Bardejov z 25. augusta 2009, č.k. 10 C 267/2000-225 ustanovený žalobca z radov advokátov. Na odvolanie zástupcu z radov advokátov, okresný súd toto rozhodnutie zrušil. Dospel k záveru, že na strane advokáta sú splnené na to podmienky a tento nemôže žalobcu v dovolacom konaní zastupovať. Dovolací súd sa rovnako stotožňuje s názorom, že ak advokát pôsobil v orgánoch žalovaného a sporadicky s ním spolupracuje aj teraz, nemôže súčasne zastupovať aj žalobcu. Oba súdy však pochybili v tom, že žalobcovi neustanovili iného zástupcu z radov advokátov. V odôvodnení svojho rozhodnutia okresný súd uviedol, že po právoplatnosti tohto uznesenia bude žalobcovi ustanovený iný zástupca z radov advokátov. Na takýto postup nebol dôvod, iný zástupca z radov advokátov mal byť ustanovený priamo v predmetnom rozhodnutí a nie až po jeho právoplatnosti. Pre úplnosť dovolací súd uvádza, že tento iný zástupca z radov advokátov žalobcovi ani ustanovený nebol a namiesto toho bol uznesením Okresného súdu Bardejov z 12. mája 2010, č.k. 10 C 267/2000-240 vyzvaný, aby predložil plnomocenstvo pre advokáta, ktoré podľa § 241 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku musí mať dovolateľ v konaní pred dovolacím súdom.

Dovolací súd preto dospel k záveru, že takýmto postupom bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Keď súd zruší svoje rozhodnutie o ustanovení zástupcu z radov advokátov na odvolanie ustanoveného advokáta a podmienky v zmysle § 30 O.s.p. sú splnené, vo výroku rozhodnutia musí zároveň ustanoviť iného zástupcu.

S poukazom na vyššie uvedené Najvyšší súd Slovenskej republiky preto napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a takisto súdu prvého stupňa podľa ustanovenia § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 28. Septembra 2010

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Bc. Patrícia Špacírová